

Pr. 380/08.09.20
CEB

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 042-5536 din 14.09.2020

La nr. 380 din 08.09.2020

Parlamentul Republicii Moldova

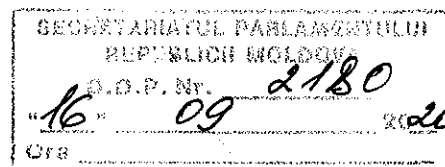
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind importul unor mijloace de transport (*importul a 25 de troleibuze*).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6790 din 14.09.2020

la proiectul de lege privind importul unor mijloace de transport (Primăria mun.Chișinău, Î.M. „Regia Transport Electric Chișinău” - importul a 25 troleibuze)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din

13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Prezentul proiect de lege a fost elaborat ca urmare a solicitării parvenite din partea Primăriei municipiului Chișinău în vederea elaborării unei legi speciale, privind împunternicirea Î.M. „Regia transport electric Chișinău” de a introduce și plasa sub regim vamal de import a 25 de troleibuze (potrivit anexei), clasificate la poziția tarifară 8702, cu scutirea de la plata drepturilor de import.*

Prevederile proiectului de lege menționat au drept scop reînnoirea parcului rulant al sistemului de transport public din municipiul Chișinău, îmbunătățirea calității serviciilor de transport public ce urmează a fi prestate cetățenilor”. „Prezenta lege, astfel, va contribui la eficientizarea Î.M. „Regia transport electric Chișinău” oferind noi oportunități de dezvoltare a transportului public, precum și a nivelului de trai al populației”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a 25 de troleibuze, anii de fabricare 2005-2008, de către Primăria municipiului Chișinău cu scutirea de plata drepturilor de import, beneficiar final fiind Întreprinderea Municipală „Regia transport electric Chișinău”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește susținerea Întreprinderii Municipale „Regia transport electric Chișinău” prin facilitarea Primăriei Chișinău de a importa 25 de troleibuze procurate în cadrul unei licitații organizate de Primăria orașului Riga, Republica Letonia.

Într-o altă ordine de idei, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata drepturilor de import și de exceptare a prohibiției importului vehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

În acest sens, se poate menționa că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare și interzicerea importului mijloacelor de transport auto cu termenul de exploatare de peste 10 ani.

Acest fapt instituie un precedent periculos, determinând o inechitate în privința contribuabililor, fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare*".

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și evidențiind elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Totuși, considerăm că autorul, în nota informativă, nu distinge particularitatea proiectului prin evidențierea caracterului de excepție al normelor pe care le conține, precum și nu redă eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului.

Astfel, deși proiectul aduce beneficii, atât societății, cât și administrației publice locale a municipiului Chișinău, totuși acesta constituie o premisă pentru solicitarea de la scutirea taxelor legale și importul autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani și a altor subiecți de drept cointeresați. În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale și a prohibiției de import în legătură cu termenul de exploatare, cu invocarea unui scop nobil.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*".

În mod direct, implementarea proiectului nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Scutirea de la plata drepturilor de import pentru 25 de troleibuze va avea drept efect diminuarea încasărilor la bugetul de stat.

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul autovehiculelor respective.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative,*

în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat stabilește excepții de la prevederile Codului Fiscal, Codului Vamal, Legii privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și Legii cu privire la tariful vamal pentru a importa 25 de troleibuze cu scutirea de plata drepturilor de import și exceptarea de la prohibiția importului mijloacelor de transport cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani.

Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese și reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul legii nu reglementează în mod direct activitatea agenților și entităților publice, totuși vizează activitatea Serviciului Vamal care urmează să aplice prevederile actului legislativ de excepție prin realizarea măsurilor necesare, care vor asigura importul mijloacelor de transport menționate expres în proiect.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a 25 de troleibuze, anii de fabricare 2005-2008, de către Primăria municipiului Chișinău cu scutirea de plata drepturilor de import, beneficiar final fiind Întreprinderea Municipală „Regia transport electric Chișinău”.

În pofida promovării interesului public de susținere a Întreprinderii Municipale „Regia transport electric Chișinău” prin facilitarea Primăriei Chișinău de a importa 25 de troleibuze procurate în cadrul unei licitații organizate de Primăria orașului Riga, Republica Letonia, totuși proiectele de acest gen tind să impulsioneze subiecții de drept în nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import și prohibiția importului autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani. Se accentuează intenția ca, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general.

În acest sens, proiectul poate crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți

subiecți de drept. Astfel, legiuitorul urmează să examineze minuțios și să trateze în condiții de egalitate și obiectivitate fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general.

Totodată, atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese și reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

14.09.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Ilie Creciun , Inspector principal

